

&
7

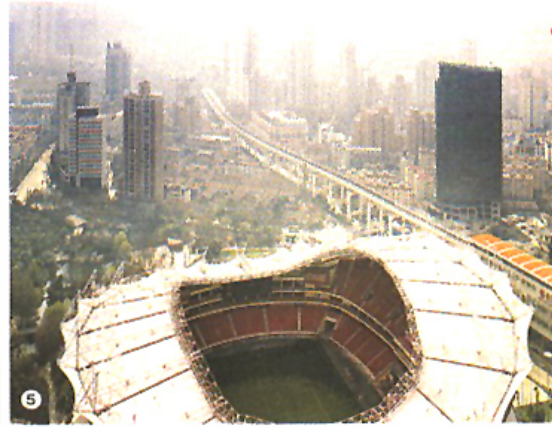
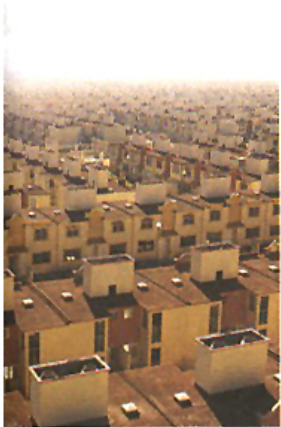
Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Πλάνο 1ο:

ΓΚΟΥΑΝΤΑΝΑΜΟ

Μ. ΓΟΥΙΝΤΕΡΜΠΟΤΟΜ:
μιλάει στο «7» για τη νέα του ταινία,
την αληθινή περιπέτεια τριών αθώων
Πακιστανών που βασανίστηκαν για δύο
χρόνια στο αμερικάνικο κολαστήριο

1) Το πάρκο Αλ-Αζάρ στην καρδιά μιας από τις πλέον υποβαθμισμένες γειτονιές του Καΐρου. 2) Το λαβυρινθώδες μετρό του Τόκιο επιτρέπει στο 80% του πληθυσμού του να μετακινείται χωρίς αυτοκίνητο. 3) Η Πόλη του Μεξικού αποτελεί σήμερα μοντέλο «μη δημοκρατικού» πολεοδομικού σχεδιασμού με σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα. 4) Σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη, η Βομβάη θα είναι το 2050 η μεγαλύτερη πόλη στον κόσμο. 5) Η Σαγκάη αναπτύσσεται με ιλιγγιώδεις ρυθμούς για να μπορέσει να απορροφήσει τα εκατομμύρια των ανθρώπων που συρρέουν από την επαρχία. Μέσα σε δέκα χρόνια τα ψηλά κτίρια της πόλης αυξήθηκαν από 300 σε 3.000. 6) Στο Σάο Πάολο η αρχιτεκτονική μεγεθύνει τις τεράστιες κοινωνικές αντιθέσεις.

Την ώρα που η ανεξέλεγκτη αστικοποίηση μαζί με τα μεγάλα μεταναστευτικά ρεύματα δημιουργούν τεράστια κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα στις μεγαλουπόλεις Δύσης και Ανατολής, η Μπιενάλε Αρχιτεκτονικής της Βενετίας προϋφεί τον κώδωνα του κινδύνου. Σύμφωνα με τις στατιστικές, το μέλλον διαγράφεται εφιαλτικό: έως το 2050 το 75% του πληθυσμού της Γης θα ζει στις πόλεις, με χαρακτηριστικό παράδειγμα το Λόκνος της Νιγηρίας όπου ήδη από το 2015 αναμένεται να καταφθάσουν 67 νέοι κάτοικοι ανά ώρα. Σύμβουλος αρχιτεκτονικής στο δήμο του Λονδίνου, καθηγητής πολεοδομίας και αρχιτεκτονικής στο London School of Economics αλλά και επιμελήτης δεκάδων εκθέσεων αρχιτεκτονικής ανά τον κόσμο, ο βρετανός επίτροπος της έκθεσης Μπιενάλε Ρίτσαρντ Μπέρντετ μιλά στο «7» για την επιτακτική ανάγκη υιοθέτησης ενός δημοκρατικού μοντέλου οικιστικής ανάπτυξης. — Το θέμα της φετινής διεθνούς έκθεσης αρχιτεκτονικής στη Βενετία είναι «Πόλεις. Αρχιτεκτονική και κοινωνία». Έχει τη δύναμη η αρχιτεκτονική να επιφέρει ουσιαστικές αλλαγές στον κοινωνικό ιστό τόσο πυκνοδομημένων πόλεων όπως το Σάο Πάολο, το Κάιρο ή η Μπογκοτά; «Θεωρώ ότι η φετινή Μπιενάλε είναι η πιο ρεαλιστική έκθεση αρχιτεκτονικής που έγινε ποτέ στη Βενετία. Το ενδιαφέρον μας έχει επικεντρωθεί σε δεκαετίς μητροπόλεις που γνωρίζουν σημαντικές αλλαγές στον πληθυσμιακό ή οικιστικό τομέα τους τα τελευταία χρόνια. Σας αναφέρω ενδεικτικά τις παραγκουπόλεις στο Καράκας ο πληθυσμός των οποίων αυξάνεται με ιλιγγιώδεις ρυθμούς. Πρόκειται για ένα μη δημοκρατικό μοντέλο ανάπτυξης. Σε πόλεις όπως το Γιοχάνεσμπουργκ οι νέες κατοικίες οχυρώνονται πίσω από ψηλά τείχη και πύλες ασφαλείας. Δημοκρατικό είναι για μένα το μοντέλο ανάπτυξης πόλεων όπως η Βαρκελώνη ή το Λονδίνο, όπου παρά τις σημαντικές οικιστικές μεταβολές, η αρχιτεκτονική μορφή δεν αποτελεί διακριτικό γνώρισμα της κοινωνικής τάξης και οι μειονότητες αφομοιώνονται χωρίς να γκετοποιούνται. Σκοπός της έκθεσης δεν είναι η απλή καταγραφή των διαφόρων μοντέλων αλλά η ουσιαστική ανάληψη του τι συμβαίνει στις πόλεις που έχουν επιλεγεί, προκαλώντας έναν ανοιχτό δημόσιο διάλογο.

κρίσιμης των ισχυρών δεσμών της αρχιτεκτονικής με την κοινωνία». — Στην Ευρώπη κατηγορούμε, ωστόσο, συχνά τους διάσημους αρχιτέκτονες για αισθητισμό και αυθαίρετες επιλογές... «Εμείς προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε την αρχιτεκτονική σφαιρικά και όχι μόνο ως μία αισθητική πράξη δημιουργίας. Θέλουμε να δείξουμε ότι σήμερα, που σχεδόν ο μισός πληθυσμός της Γης ζει σε πόλεις, αποτελεί επιτακτική ανάγκη να προχωρήσουμε σε δημοκρατικά έργα και όχι σε καλαισθητά "αντικείμενα" που εντυπωσιάζουν στις σελίδες των περιοδικών αλλά έχουν περιορισμένη μεταμορφωτική δύναμη στο κοινωνικό σύνολο. Βέβαια, το να χιτίζει κανείς ένα όμορφο κτίριο σ' ένα άσχημο περιβάλλον έχει θετικό αποτέλεσμα και τονώνει το ηθικό των κατοίκων. Αλλά δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να αντιμετωπίζουμε την αρχιτεκτονική μόνο από την αισθητική της πλευρά». — Υπάρχουν διαφορές σήμερα μεταξύ του δυτικού και του ασιατικού, για παράδειγμα, τρόπου οικιστικής ανάπτυξης; «Το μοντέρνο είναι ομοιογενές. Το αρχιτεκτονικό τοπίο διαφοροποιείται από ήπειρο σε ήπειρο, αλλά τα βασικά ζητήματα της αρχιτεκτονικής και της πολεοδομίας παραμένουν ίδια, είτε μιλάμε για την Καλκούτα είτε για μια πόλη με τόσο μολυσμένη ατμόσφαιρα όπως το Λος Άντζελες όπου το 80% των κατοίκων της μετακινούνται καθημερινά με αυτοκίνητο... Η Σαγκάη, μία από τις πόλεις με την μεγαλύτερη ανάπτυξη στον κόσμο, δεν διαφέρει ουσιαστικά από τις δυτικές μητροπόλεις. Κι αυτό είναι ανησυχητικό, γιατί η δράση πρέπει να είναι διαφορετική. Δυστυχώς, δεν πήραμε κανένα μάθημα από την αρχιτεκτονική εκπαίδευση του γνωστού ως αμερικανικού μοντέλου δόμησης που κυριαρχεί πλέον παντού, των ψηλών δηλαδή κτιρίων που περιστοιχίζονται με αυτοκίνητα στη μέση του κουθενά...». — Ποια είναι τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζετε σήμερα ως σύμβουλος αρχιτεκτονικής της πόλης του Λονδίνου ενόψει και των Ολυμπιακών Αγώνων του 2012; «Μέσα στα επόμενα δεκαπέντε χρόνια περιμένουμε στο Λονδίνο περίπου 800.000 νέους κατοίκους, πολλοί από τους οποίους έρχονται για τη διοργάνωση της Ολυμπιάδας. Υποχρεώσαμε, λοιπόν, τόσο τον ιδιωτικό όσο και το δημόσιο τομέα να επενδύσει στο κέντρο της πόλης ανακαινίζοντας εγκαταλεημένες αποθήκες, βιομηχανίες και σταθμούς τρένων. Θα δημιουργήσουμε βέβαια ένα πιο πυκνοκατοικημένο κέντρο, με πιο ψηλά κτίρια, αλλά από την άλλη θεωρώ ότι η πόλη θα αποκτήσει έτσι μεγαλύτερες αντοχές στο μέλλον. Ένα δεύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε στο Λονδίνο είναι το κυκλοφοριακό. Ακολουθώντας το παράδειγμα της Σιγκαπούρης, επιβάλαμε φόρο 12 ευρώ σε όσους μπαίνουν στο κέντρο με αυτοκίνητο χωρίς να είναι μόνιμοι κάτοικοι του. Μειώσαμε έτσι κατά 20% τον αριθμό των εισερχόμενων αυτοκινήτων. Από την άλλη, με τα έσοδα από τους φόρους καταφέραμε να διπλασιάσουμε σε τέσσερα χρόνια τον αριθμό των λεωφορείων και κατά συνέπεια τον αριθμό των ανθρώπων που μετακινούνται με αυτά, αλλάζοντας το προφίλ μιας πόλης που απειλούνταν να πνιγεί στα αυτοκίνητα!.

«Οι πολυάνθρωπες μεγαλουπόλεις χρειάζονται, επιτέλους, πιο ανθρώπινα κτίρια και πάρκα» υποστηρίζει στο «7» ο καθηγητής πολεοδομίας και επίτροπος της Μπιενάλε της Βενετίας

R I T S A P N T M Π E P N T E T

«Η αρχιτεκτονική να γίνει δημοκρατική»

της ΚΑΤΙΑΣ ΑΡΦΑΡΑ

• Η Μπιενάλε Αρχιτεκτονικής στη Βενετία συνεχίζεται ως τις 19 Νοεμβρίου.